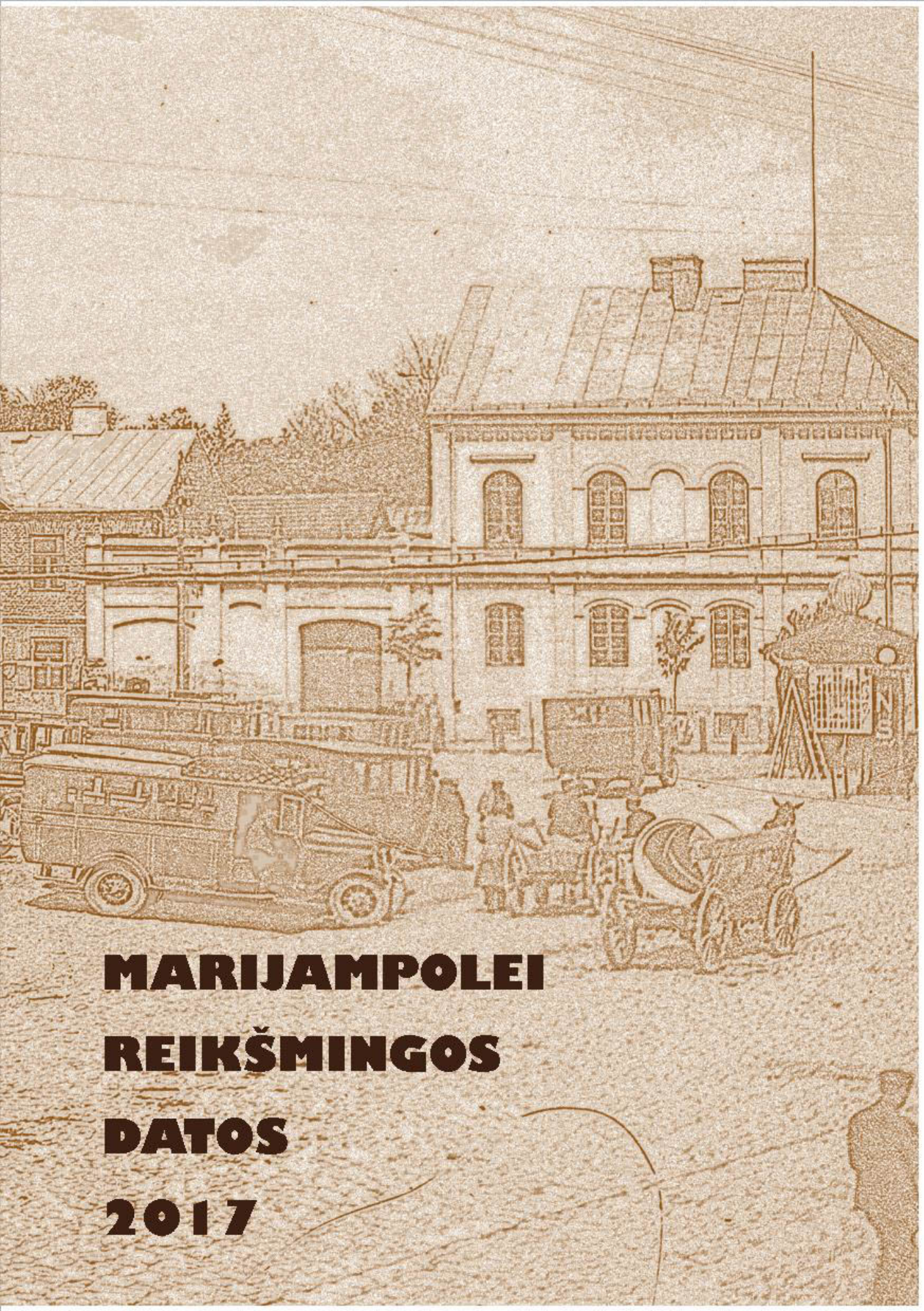

MARIJAMPOLEI REIKŠMINGOS DATOS 2017

Parengė Loreta Skinkienė

Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka

Informacijos skyrius

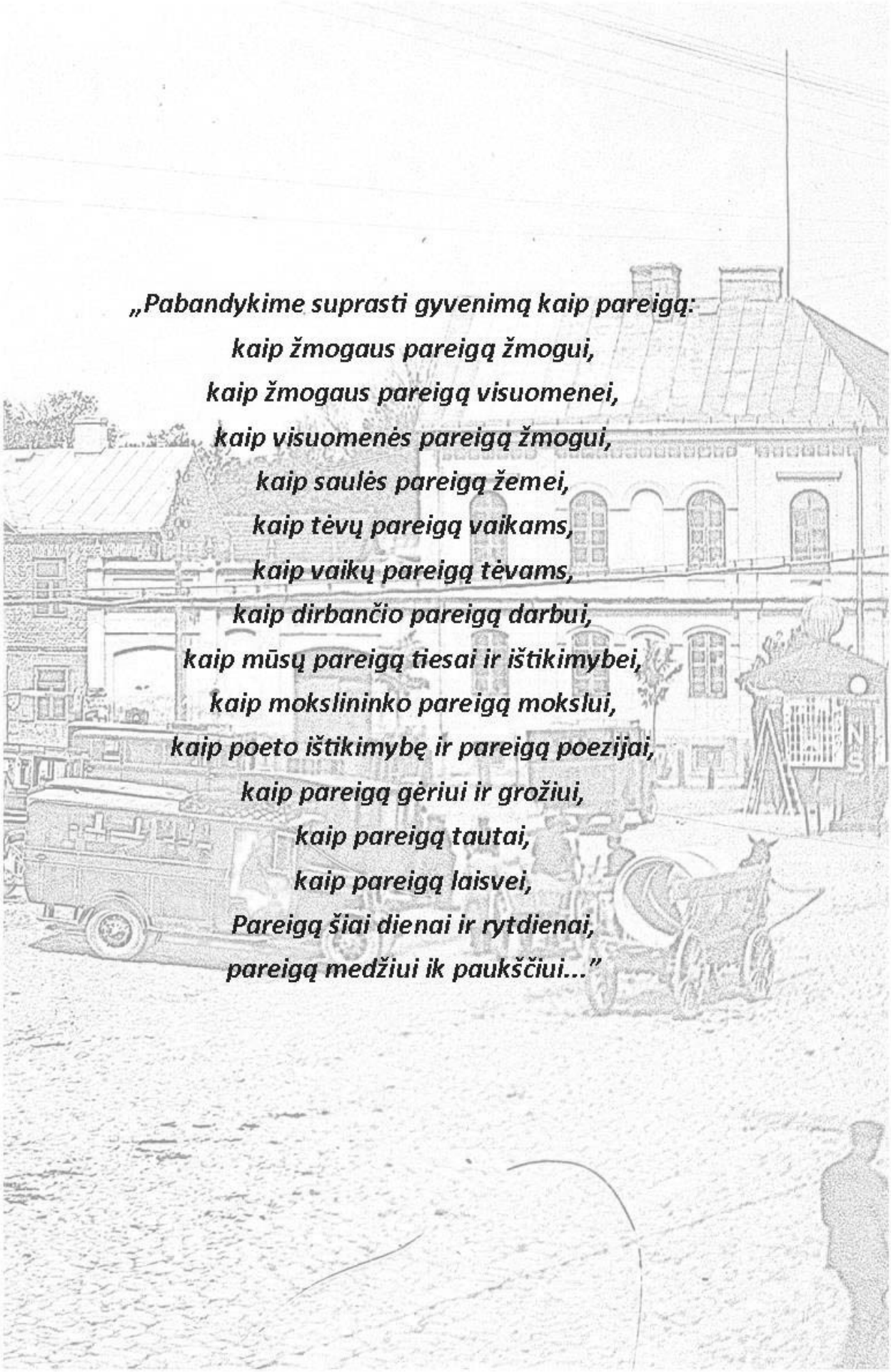

„Pabandykime suprasti gyvenimą kaip pareigą:
kaip žmogaus pareigą žmogui,
kaip žmogaus pareigą visuomenei,
kaip visuomenės pareigą žmogui,
kaip saulės pareigą žemei,
kaip tėvų pareigą vaikams,
kaip vaikų pareigą tėvams,
kaip dirbančio pareigą darbui,
kaip mūsų pareigą tiesai ir ištikimybei,
kaip mokslininko pareigą mokslui,
kaip poeto ištikimybę ir pareigą poezijai,
kaip pareigą gėriui ir grožiui,
kaip pareigą tautai,
kaip pareigą laisvei,
Pareigą šiai dienai ir rytdienai,
pareigą medžiui ik paukščiui...”

2017-ųjų metų „Marijampolei reikšmingų datų“ kalendoriuje, šalia garsių, kiekvienam lietuviui žinomų pavardžių, surasite rečiau minimus mūsų kraštiečių vardus, kurių darbai, visuomeninė ar profesinė veikla ne mažiau reikšminga mūsų miestui, Sūduvos kraštui ir Lietuvai. Greta visai Lietuvai svarbių istorijos datų pateikti faktai, nusakantys mūsų miestui ir regionui svarbius įvykius bei pokyčius. Kalendorius iliustruotas, papildytas vienu kitu įdomesniu, mažiau žinomu istoriniu faktu.

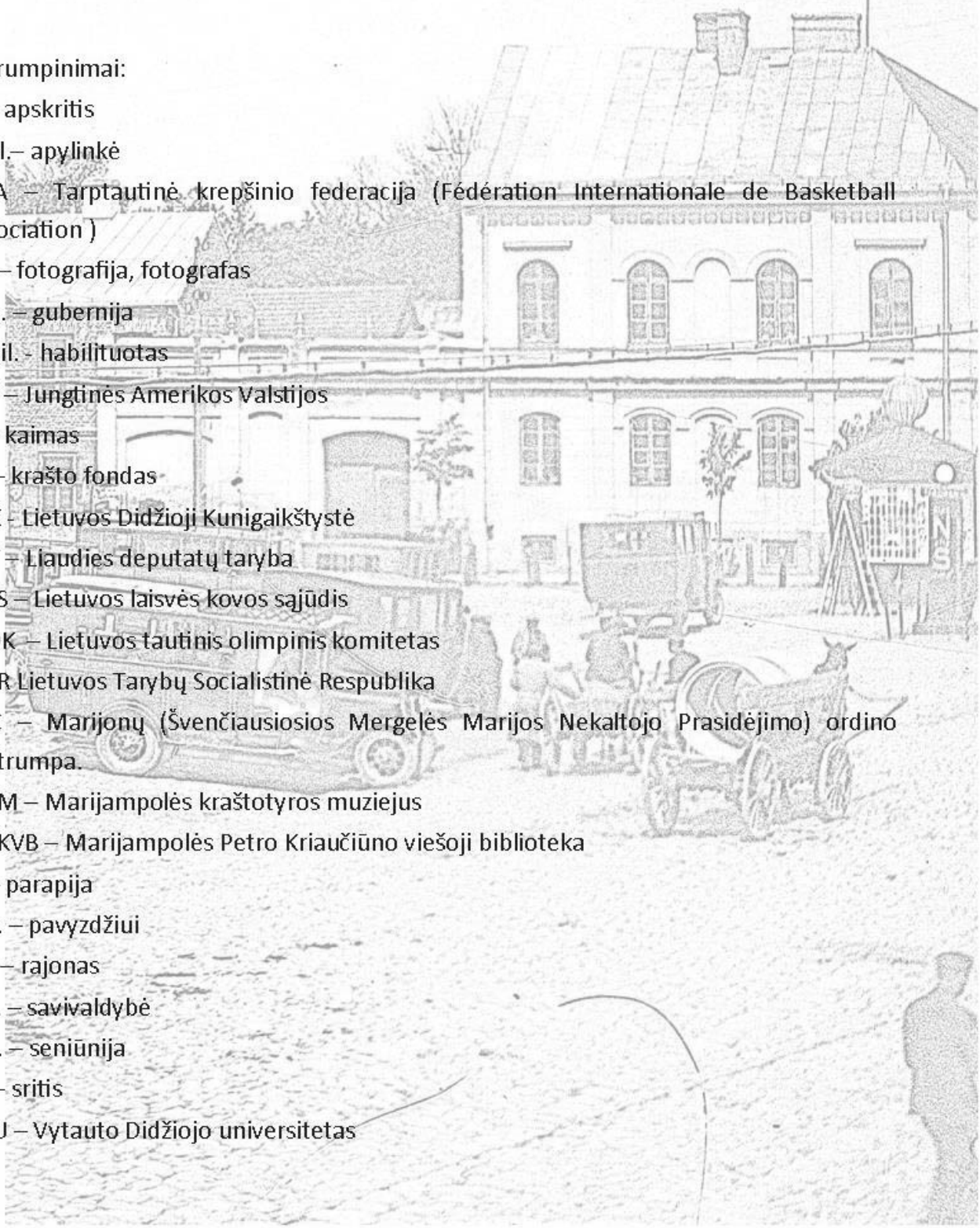

Sutrumpinimai:

a. – apskritis

apyl.– apylinkė

FIBA – Tarptautinė krepšinio federacija (Fédération Internationale de Basketball Association)

fot.– fotografija, fotografas

gub. – gubernija

habil. - habilituotas

JAV – Jungtinės Amerikos Valstijos

k. – kaimas

KF – krašto fondas

LDK - Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė

LDT – Liaudies deputatų taryba

LLKS – Lietuvos laisvės kovos sąjūdis

LTOK – Lietuvos tautinis olimpinis komitetas

LTSR Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika

MIC – Marijonų (Švenčiausiosios Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo) ordino santrumpa.

MKM – Marijampolės kraštotyros muziejus

MPKVB – Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka

p. – parapija

pvz. – pavyzdžiui

raj. – rajonas

sav. – savivaldybė

sen. – seniūnija

sr. – sritis

VDU – Vytauto Didžiojo universitetas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS 2017-UOSIUS METUS PASKELBĖ

ALGIRDO JULIAUS GREIMO METAIS

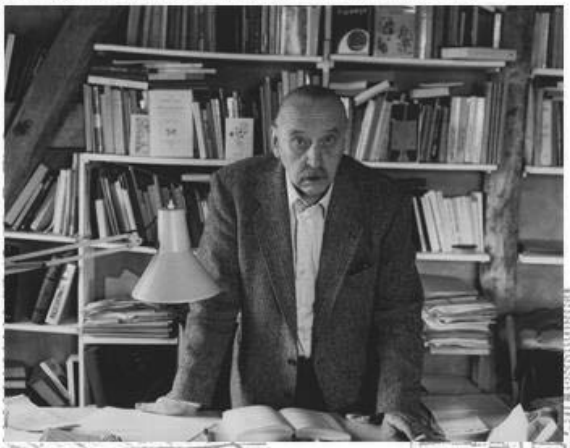

LIETUVIŲ KALBOS KULTŪROS METAIS

TAUTINIO KOSTIUMO METAIS

Kapsės tautiniais drabužiais.

PILIAKALNIŲ METAIS

SPORTO METAIS

REFORMACIJOS METAIS

IEVOS SIMONAITYTĖS

Butlerių herbas, nuo 1651 metų Palenkės ir Užnemunės Butlerių ženklas.Grafienė Pranciška Ščiukaitė – Butlerienė, portretas tapytas P. Nemirausko (Nemirovskio). Kvietiškio dvaras. Fot. J. Vinsbergas

1717 m. galėjo būti įkurtas Kvietiškio dvaras. Prienų seniūno grafo Morkaus Antano Butlerio ir jo žmonos Pranciškos Ščiukaitės – Butlerienės dvaro sodyba. Dvarą sudarė mediniai dvaro rūmai, 3 klojimai, 2 klėtys, 3 tvartai, bravoras, grūdų magazinas, vežiminė, vandens ir vėjo malūnai, plytinė. Šiuo metu istorinę, architektūrinę ir kultūrinę reikšmę turi išlikę mediniai dvaro rūmai, pieninė, sandėlis su rūsiu, kluonas, prižiūrėtojo ir kumečių gyvenamieji namai. Parke auga daug liepų, klevų, ąžuolų, uosių,

Maršalas Mišelis Nėjus (Michel Ney),
1805 m., dailininkas Fransua Žeraras

1807 m. pavietas priskirtas Varšuvos kunigaikštystės Lomžos departamentui. (pavietas - LDK apskritis).

1807 m. mieste įsikūrė Prancūzijos kariuomenės maršalo Mišelio Nėjaus (pranc. Michel Ney) **štabas.**

1822 m. rekonstruotame prūsiško mūro magazine pradėjo veikti evangelikų liuteronų bažnyčia.

1832 m. Marijampolėje gimė Juozas Jankauskas (Jankovski) – 1863 m. sukilimo vadas, agronomas. 1964

1837 m. Marijampolės advokato Edvardo Aveidės ir Paulinos Rutkauskaitės šeimoje gimė Gustavas Oskaras Aveidė (lenk. Oskar Awejde) – teisininkas, ekonomistas, 1863 m. sukilimo veikėjas. 1843 m. su šeima persikėlė į Suvalkus. Nuo 1862 m. rudens – Nacionalinio centro komiteto (NCK) narys. Suredagavo 1863 m. sausio mėn. valstiečių paleidimo iš baudžiavos dekretą. 1863 09 03 suimtas Vilniaus geležinkelio stotyje, ištremtas į Viatką

ЗАПИСКИ
ОСКАРА АВЕЙДЕ
О
ПОЛЬСКОМЪ ВОЗСТАНІИ
1863 ГОДА.
ЧАСТЬ IV.
Варшава.
1888.

Oskaro Aveidės prisiminimų apie 1863 m. sukilimą 4 tomas

Elektromagnetinio telegrafo linijos Rusijos imperijoje

Morzės telegrafo aparatas

Apie **1857 m. nutiesta telegrafo linijos atšaka iš Marijampolės į Gumbinę** (taip savo knygoje „Marijampolės miestas iki 1941 m." teigia A. Miškinis). Vokietijos bendrovės „Siemens Halske" XIX a. pradėjo iš esmės naują techninę elektromagnetinio telegrafo statybos erą. 1853-11-09 „Siemens Halske" su Rusijos valdžia pasirašė sutartį dėl telegrafo linijos Sankt Peterburgas-Varšuva tiesimo. „Siemens Halske" įkūrėjas Verneris fon Zymensas (Werner von Siemens) pasiūlė Rusijos imperijoje įgyvendinti dvi naujas idėjas: telegrafo liniją tiesti šalia kelių arba plentų, taip pat pasiūlė Rusijos valdžiai telegrafo linijai naudoti šalčiui atsparią medžio anglies vielą bei patobulintą Morzės aparatą. Telegramos buvo spausdinamos ant popieriaus, klaviatūros pagalba sukant rankenėlę. Morzės aparatas tuo metu perduodavo apie 300 raidžių per minutę. Vėliau

1867 m. sumažinta Marijampolės apskritis įėjo į Suvalkų guberniją. (Suvalkų gubernija buvo Lenkijos Kongreso karalystėje 1867-1915 m.).

1887 m. Nendriškių k., Marijampolės a. gimė Petras Montvila – kunigas, visuomenės veikėjas. Mirė 1984 06 13.

1917 m. iš Fribūro (Šveicarija) atkeltas marijonų noviciatas, Marijampolėje atkurtas marijonų vienuolynas.

Suvalkų gubernijos herbas

Marijampolės marijonų vienuolynas XX a. pradžioje ir 2015 m.

Fot. iš MPKVB KF

Fot. V. Baranauskas

Jono Basanavičiaus aikštė apie 1937 m. Fot. nežinomas

1927 m. Piliečių (Turgaus) aikštė pavadinta Jono Basanavičiaus vardu.

1927 m. Marijampolei suteiktos apskrities miesto teisės.

1932 m. pagal architekto Juozo Dragašiaus projektą pastatyta turgaus halė. Turgaus halės statyba miesto savivaldybei kainavo 60 000 lt.

1932 m. J. Basanavičiaus aikštėje įrengtas skveras. „Baigiant rengti skverą, Statybos ir sauskelių valdybos vyriausiasis inspektorius A. Novickis, 1932 11 16 važiuodamas per Marijampolę, pastebėjo ardomą grindinį; pasiteiravęs apie aikštės pertvarkymo projektą ir sužinojęs, kad tokio nėra, nurodė jį skubiai padaryti".

1937 m. pradėtas leisti savaitraštis „Suvalkų kraštas".

1957 m. fizikos mokytojo Romualdo Pačėsos iniciatyva Kapsuke susibūrė „Sūduvos" fotoklubas – antrasis fotomėgėjų klubas Lietuvoje.

1957 m. atidarytas 50 lovų tuberkuliozės dispanseris (Kudirkos g.).

1962 m. atidarytas grūdų produktų kombinatas

Suvalkų Kraštas

Nr. 1

Alytaus tilto atidaryme dalyvavo 4 ministeriai

Baigia darbą cukraus fabrikai

Žiemos pagalba eina

„Sūduvos" fotoklubo įkūrėjas Romualdas Pačėsa

Fot. R. Linionis

Tapytojas Vytautas Ciplijauskas, 2003 m. Fot. G. Žilinskas.

1927 01 02 Šunskų k., Marijampolės a. gimė Vytautas Ciplijauskas – menininkas, tapytojas. 1933-1937 m. mokėsi Šunskų pradžios mokykloje, 1937-1943 m. Rygiškių Jono gimnazijoje. Baigęs gimnaziją įstojo į Vilkaviškio kunigų seminariją, tačiau greitai įsitikino, kad tai ne jo kelias. 1944 m. įstojo į Kauno taikomosios dekoratyvinės dailės institutą studijuoti monumentaliosios tapybos ir vitražo. 1948-1958 m. praleido tremtyje. 1958 m. tęsė studijas LTSR Valstybiniame dailės institute, dirbo pedagoginį darbą, vėliau atsidėjo kūrybai.

1927 01 02 Gustaičių k., Marijampolės r. gimė Vincas Norkus – dailininkas, tapytojas, pedagogas, Dailės instituto docentas, poetas, mokėsi Rygiškių Jono gimnazijoje. Mirė 2006 11 07 Vilniuje, palaidotas Antakalnio kapinėse.

1957 01 10 gimė Danutė Klevienė-Maulytė – muzikos pedagogė, chorvedė, folkloro ansamblio „Klevelis“ ir tautinės dainos choro „Lietuvninkas“ vadovė.

Autoportretas. Vincas Norkus, 2000 m.

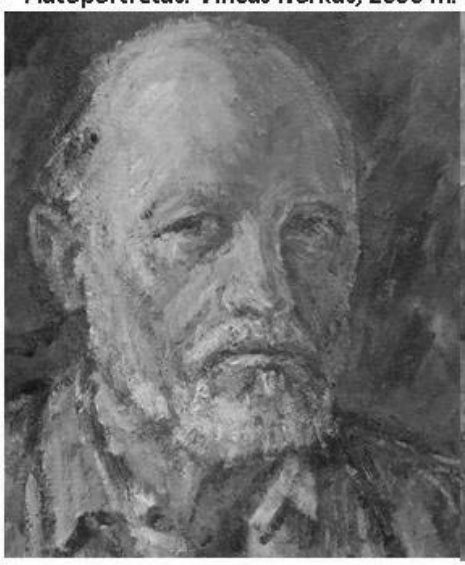

Pavasaris sename kaime. Vincas Norkus, 1975 m.

***Mečislovas Ostrauskas ir jo darbai**: Blėdžio, J. Malikonio ir nežinomo vyro portretai.*

1927 01 17 Marijampolėje gimė Mečislovas Ostrauskas – dailininkas, tapytojas. Mokėsi Mažeikių gimnazijoje, studijavo Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės institute, nuo 1957 m. Lietuvos dailininkų sąjungos narys. Buvo gerai žinomas Lietuvos šachmatų pasaulyje kaip stiprus žaidėjas, šachmatų sporto meistras. Nuo 1948 m. iki 1970 m. net 20 kartų dalyvavo Lietuvos čempionato finaliniuose turnyruose. Nutapė Lietuvos šachmatų čempionų portretų. Mirė 2002 m.

1997 01 26 išleistas regioninio etnokultūros žurnalo „Suvalkija“ pirmasis numeris. Leidinys skirtas krašto istorijai ir dabarčiai, skelbia istorinius dokumentus ir nuotraukas, grožinės literatūros kūrinius. Vyriausieji redaktoriai: Justinas Sajauskas (1997 m.), Zenius Šileris (1997-2007 m.), Juozas Skirmantas Paukštys (2007–2008 m.), Skirmantas Paukštys (nuo 2009 m.).

1947 01 27 Būdviečiuose, Marijampolės raj. gimė Vaidutis Kučinskas – genetikas, akademikas, profesorius, habilituotas biomedicinos mokslų daktaras, nusipelnęs Lietuvos sveikatos apsaugos darbuotojas. Pirmasis žmogus Lietuvoje, gavęs atlyginimą už praktinės genetikos vystymą, įdėjęs daug pastangų organizuodamas praktinę genetinio konsultavimo sistemą Lietuvoje. Ilgametis Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Žmogaus ir medicininės genetikos katedros vedėjas (ŽMGK) ir Vilniaus universiteto ligoninės (VUL) Santariškių klinikų Medicininės genetikos centro (MGC) direktorius, vadovėlių autorius. Mokslo darbai daugiausiai susiję su lietuvio genomo ir lietuvių tautos

Pirmasis „Suvalkijos“ redaktorius Justinas Sajauskas ***Vaidutis Kučinskas***

Juozas Kačergius

Regimantas Adomaitis

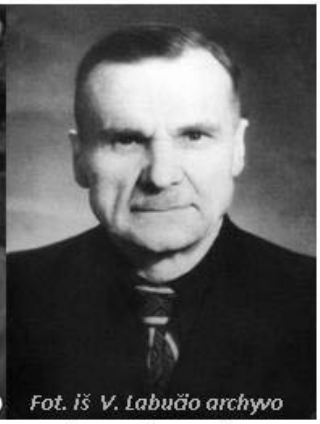

Juozas Lazauskas

1862 01 29 Tursučių k., Šunskų vlsč., Marijampolės a. gimė Juozas Kačergius (Kačergis) – Lietuvos tautinio atgimimo veikėjas, draudžiamos spaudos platintojas, publicistas, baigė kunigų seminariją bet daugiausiai dirbo visuomeninį darbą, mokėsi Marijampolės gimnazijoje, vienas iš „Sietyno“ draugijos steigėjų. Mirė 1943 02 16 Marijampolėje, palaidotas Antupių k., Vilkaviškio raj.

1957 01 30 Kaune gimė Algirdas Marcinkevičius – architektas. Jis priklauso grupei talentingų architektų, pastaraisiais metais pakeitusių Marijampolės miesto veidą.

1937 01 31 Šiauliuose gimė Regimantas Adomaitis – Lietuvos kino ir teatro aktorius, 1962–1963 m. dirbo Kapsuko dramos teatre, 1963–1967 m. Kauno valstybiniame akademiniame dramos teatre. Nuo 1967 m. Lietuvos nacionalinio dramos teatro aktorius, sukūrė daugiau kaip 870 vaidmenų kine.

1857 02 14 Matuliškių k., Vilkaviškio r. gimė Juozas Jasiulaitis (Jesiulaitis) – publicistas, mokytojas, vertėjas, knygnešys. Baigė Marijampolės gimnaziją, studijavo matematiką Maskvos universitete, Platino „Aušrą“ ir kt. spaudinius. Mokytojavo Marijampolės gimnazijoje. Spausdino straipsnius, beletristikos vertimus lietuviškoje spaudoje. 1889 m. už lietuvišką veiklą iškeltas į Lovičių miestelį Lenkijoje. Mirė 1919 m. Kališe, Lenkijoje.

1987 02 13 įvyko Marijampolės savivaldybės administracijos pastato atidarymas. Tuomet pastatas vadintas Tarybų rūmais. Architektė Aldona Kačerauskaitė.

Marijampolės savivaldybės administracijos pastatas. 2014 m. Fot. V. Baranauskas

Jonas Basanavičius A. Vamo portretas

1927 02 16 Vilniuje, kai visa Lietuva džiaugsmingai šventė devintąją Lietuvos nepriklausomybės sukaktį, 18 val. 50 min. mirė visuomenės veikėjas ir ideologas, Nepriklausomybės akto signataras, kultūros istorikas, folkloristas, dr. Jonas Basanavičius. Lietuvoje buvo paskelbtas 5 dienų gedulas. Laidotuvės vyko vasario 21 d. Rasų kapinėse. Lietuvių tautos patriarchas gimė 1851 11 23 Ožkabalių k., Bartninkų vlsč., Vilkaviškio a., mokėsi

Kadrai iš dokumentinio filmo „J. Basanavičiaus laidotuvės", Vilnius, 1927 m.

1872 02 20 Šilgalių k., Šakių a. gimė Petras Pranciškus Bučys – Rytų apeigų vyskupas, teologijos mokslų daktaras, akademikas, marijonas, marijonų vyresnysis, draudžiamos lietuviškos spaudos platintojas, knygnešių rėmėjas, mokėsi Marijampolės gimnazijoje. Mirė 1951 10 25 Romoje, Italijoje.

1792 02 23 Lenkijos karalius, Didysis Lietuvos kunigaikštis Stanislovas Augustas Poniatovskis **suteikė Marijampolei Magdeburgo (savivaldos teisių) privilegiją.**

1877 02 27 Selemos Būdos k., Sasnavos valsč. gimė Jonas Grinius (Grinevičius) – valstietis, stalius auksuotojas, knygnešys, visuomenininkas, „Artojų" draugijos narys. Mirė 1954 05 24 Filadelfijoje, JAV, palaidotas Čikagos lietuvių kapinėse.

1902 02 27 Pūstelninkų k., Šakių raj. gimė Juzė Kudirkaitė – pedagogė, nusipelniusi mokytoja, visuomenininkė, bibliotekininkė. 1922 m. baigė

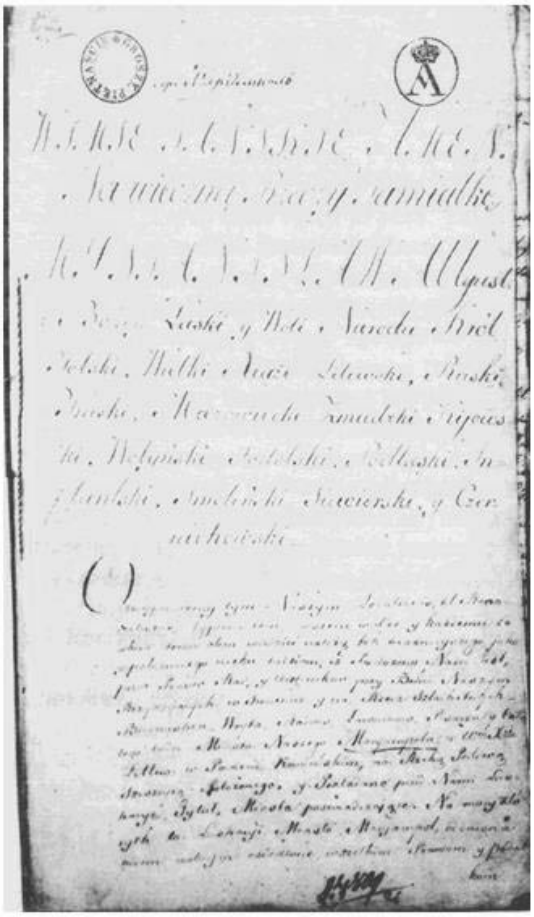

Marijampolės miesto privilegijos titulinis lapas. Fot. iš: Šviesa. – 1978, Nr.2, p. 15-17.

Kazimieras Barišauskas

Kazys Lekeckas

Martynas Sederevičius

Šatrijos Ragana su „Žiburio" progimnazijos mokytojomis: Janina Kairiūkštyte ir Olimpija Vaitavičiūte. Marijampolė apie 1913 m.

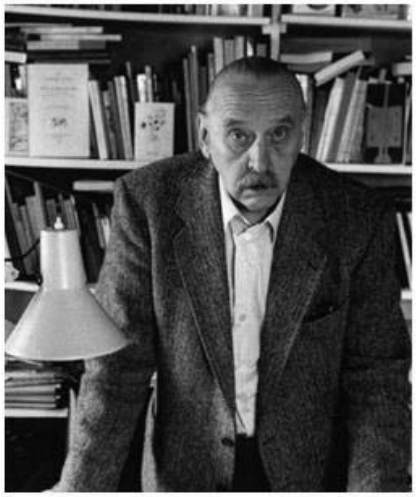

Algirdas Julius Greimas

1957 03 03 Marijampolėje gimė Kazimieras Barišauskas – juvelyras, tautodailininkas, skulptorius, Trakų istorijos muziejaus restauratorius, archeologijos klubo „Pajauta" viceprezidentas. Mokėsi Jono Jablonskio vid. m-kloje.

1877 03 04 Šilavoto k., Liudvinavo vlsč., Marijampolės a. gimė Kazys Lekeckas – rašytojas, pedagogas, Steigiamojo Seimo narys, valstybės tarnautojas. Mirė 1944 12 12 Kaune.

1907 03 07 Plėgų k. Lukšių vlsč., Šakių a. gimė Martynas Sederevičius – kunigas, religinių raštų leidėjas, vertėjas, knygnešys (vadintas Knygnešių tėvu), lietuviškos spaudos platinimo organizatorius. Kunigavo įvairiose Užnemunės parapijose ir Liudvinave. Mirė 1907 03 07 Sudarge, Šakių a.

1877 03 08 Medingėnuose, Plungės raj. gimė Šatrijos Ragana (Marija Pečkauskaitė) – XX a. pradžios lietuvių rašytoja idealistinės-romantinės pasaulėjautos, krikščioniškos pasaulėžiūros kūrėja, pedagogė, 1909 m. Marija Pečkauskaitė pakviesta mokytojauti į Marijampolės „Žiburio" mergaičių progimnaziją. Jai tuo metu vadovavo kunigas Motiejus Gustaitis, tačiau jis, pajutęs tvirtą šeimininkišką ranką, M. Pečkauskaitei mielai patikėjo tą darbą. Ji ir buvo faktinė „Žiburio" progimnazijos vedėja, kuriai vadovavo iki 1915 m. Mirė 1930 07 24 Židikuose, Mažeikių raj.

1917 03 09 Tuloje, Rusijoje gimė Algirdas Julius Greimas

Antanas Gustaitis

Stasys Ratkevčius

Juozas Ambraziejus

1907 03 12 Gustaičių k., Kvietiškio vlsč., Marijampolės a. gimė Antanas Gustaitis – rašytojas, dramaturgas, radijo darbuotojas, baigė Marijampolės mokytojų seminariją. Mirė 1990 05 19 Bostone, JAV.

1712 03 15 Maro epidemijos nuostoliams įvertinti atlikta Prienų seniūnijos inventorizacija. Pašešupio vaitystėje surašyti 13 kaimų. Padėtis buvo tragiška: 9 kaimai (Trakiškiai, Degučiai, Puskelniai, Pasasnys, Surgučiai, Meškinė, Pabukonis, Raišupys, Stara Būda) buvos visiškai tušti, trijuose – Nartelyje, Narte, Triobiškiuose rasta po vieną, o Netičkampyje – dvi šeimos.

1917 03 16 Šeštokuose, Lazdijų r. gimė Stasys Ratkevičius – kartu su žmona Valerija Gruodyte 1958 m. įkūrė Kapsuko valstybinį lėlių teatrą, nuo 1960 m. teatras persikelia į Kauną. Mirė 2010 07 05 Kaune, palaidotas Petrašiūnų kapinėse.

1937 03 16 Svėdasuose, Anykščių r. gimė Juozas Davainis – tautodailininkas, Marijampolės liaudies menininkų klubo „Mūza" narys. Liaudies meistras nuo 1970 m. Kūrybos sritys: medžio drožiniai, metalo plastikos darbai, tapyba, akvarelė, monumentalūs darbai.

1877 03 17 Panausupio k., Igliškėlių vlsč., Marijampolės a. gimė Juozas Ambraziejus – spaudos darbuotojas, visuomenininkas, „Šienpjovių" ir „Artojų" draugijų įkūrėjas. 1905 m. Didžiojo Vilniaus seimo atstovas. Buvo ištremtas į Oloneco guberniją (Karelija). 1908 m. apsigyveno JAV. Įsitraukė į lietuvių veiklą, pelnė „dėdės Ambraziejaus" vardą. 1914-

Helena Cinka-Berzinska

1892 03 20 Marijampolėje gimė Helena Cinka-Berzinska – dainininkė mecosopranas. Vaikystėje su tėvais išvyko į Rygą. Dainavimo mokės Rygoje (Latvijoje) ir Tibilisyje (Gruzijoje). 1928 m. kartu su F. Šaliapinu dainavo Berlyno operos pastatymuose, koncertavo Švedijoje. Liepojos ir Nacionalinės Latvijos operos solistė iki 1947 m. Mirė 1956 09 24, Rygoje, Latvijoje, palaidota I Meža

Architektai Reda ir Algirdas Marcinkevičiai bei jų kūrinys „Poezijos parkas"

1867 03 26 gimė Žardelių k., Barzdų vlsč., Šakių a. Jurgis Puišys – spaudos darbuotojas, visuomenininkas, 1879-1887 m. mokėsi Marijampolės gimnazijoje. Mirė 1891 06 28 (16) Maskvoje.

1947 03 26 Strazdų k., Marijampolės raj. gimė Romualdas Misiukevičius – choro dirigentas, pedagogas, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Kauno fakulteto Muzikos didaktikos ir dirigavimo katedros docentas. Daugybės harmonizuotų kūrinių, mokymo programų, publikacijų, monografijų, vadovėlių autorius, bendraautorius, sudarytojas bei redaktorius. Dainų švenčių dirigentas, chorų konkursų žiuri narys ir konsultantas. Jo įsteigti chorai ir mokiniai skina laurus tarptautiniuose konkursuose. Be plačios muzikinės veiklos Romualdas Misiukevičius 4 kartus pelnė Baltijos šalių alpinizmo čempiono titulą.

1937 04 04 Marijampolėje gimė Rimantas Marčėnas – istorikas, prozininkas, 2001-2006 Kauno technologijos universiteto Humanitarinio fakulteto Lietuvių kalbos katedros vedėjas, docentas, humanitarinių mokslų daktaras.

1957 04 08 Kaune gimė Reda Marcinkevičienė – architektė. Ji priklauso grupei talentingų architektų, pastaraisiais metais pakeitusių Marijampolės miesto veidą.

1957 04 10 Krasnojarske (Rusija) gimė Laimutė Kraukšlienė-Doblytė – menotyrininkė, fotografė, parodų kuratorė, „Sūduvos" fotoklubo pirmininkė. Meno sritys: fotografija, publicistika, kostiumų dizainas. Knygos „Remigijus Pačėsa" autorė. Sukūrė kostiumus

Rimantas Marčėnas

Laimutė Kraukšlienė

Laimutės Kraukšlienės fotografija

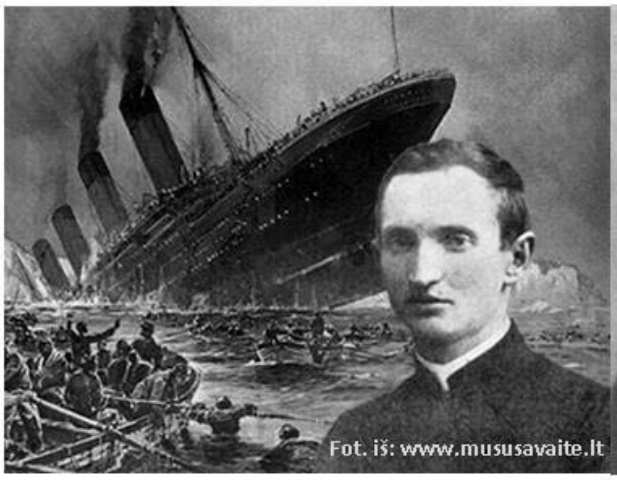

Juozas Montvila
Fot. iš: www.mususavaite.lt

Stasys Jasiunskas
Fot. iš: ww.plienosparnai.lt

Klemensas Kačergius
Fot. iš: www.jmuseum.lt

1912 04 15 Titaniko" katastrofos metu žuvo Juozas Montvila – kunigas, spaudos darbuotojas, savo sielovados pareigą skęstančiame laive „Titanikas" atlikęs iki pat mirties. Gimė 1885 01 03 Nendriškių (Gudinės) k., Marijampolės a.

1927 05 07 Marijampolėje gimė **Eugenijus Pažarauskas** – inžinierius technologas, chemikas, KTU docentas, buriuotojas, buriavimo sporto teisėjas, Lietuvos buriuotojų sąjungos tarybos narys.

1907 05 08 Kamšų k., Marijampolės a. gimė Stasys Jasiunskas – karininkas, karo lakūnas. 1929 m. baigė Marijampolės gimnaziją. 1941 06 26 enkavedistų surengtų masinių kalinių žudynių metu prie Červenės, Baltarusijoje, liko gyvas. Grįžo į Lietuvą. Vokiečių okupacijos metais dalyvavo antinacinėje pogrindinėje veikloje, buvo LLKS narys. Įstojo į generolo Povilo Plechavičiaus vadovaujamą Vietinę rinktinę, likviduojant rinktinę suimtas ir kalintas Salaspilyje (Latvija), vėliau Štuthofe (Vokietija). Mirė 1945 11 10 Miundeno karo pabėgėlių stovykloje, Vokietijoje, palaidotas Uchtės katalikų kapinėse.

1907 05 10 Tursučių k., Šunskų vlsč., Marijampolės a. gimė Klemensas Kačergius – kunigas marijonas. Baigė Rygiškių Jono gimnaziją, 1932-1937 m. dėstė tikybą ir vadovavo bendrabučiui Marijonų gimnazijoje. 1941-1942 m. buvo Žemaičių Kalvarijos klebonas. Prasidėjus karui, pas save klebonijoje kunigas slėpė gydytoją Samuelį Sauchatą ir kitus žydus, stiprino jų dvasią ir tikėjimą, kad ateis išvadavimas iš hitlerinio režimo. Po mirties apdovanotas Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi. Mirė 1966 05 16 Alvite, Vilkaviškio raj.

1997 05 27 (1997 08 01) Marijampolėje pradėjo veikti lokalinė radijo stotis „Kapsai".

1947 05 28 Vilkaviškyje gimė Juozas Storpirštis – krepšinio arbitras, tarptautinės kategorijos teisėjas, Lietuvos krepšinio lygos techninis komisaras, sporto pedagogas,

1947 06 01 Igliškėliuose, Marijampolės raj. gimė Vytautas Antanas Gudaitis – bibliotekininkas, 1990–1999 m. Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos bibliotekų skyriaus vadovas, 2004-2010 m. direktoriaus pavaduotojas, nuo 2004 m. Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos direktorius, Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacijos valdybos narys, Europos bibliotekos vykdomojo komiteto narys. Nuo 1998 m. mokslinių darbų metraščio „Bibliotekininkystė" vyr. redaktorius. Paskelbė daugiau kaip 20 straipsnių informacinio darbo, bibliotekų teisėkūros ir darbo organizavimo klausimais.

Vytautas Antanas Gudaitis

1937 06 16 Marijampolėje gimė Regina Žemininkaitė-Čeponienė – Lietuvos nusipelniusi artistė. Mokėsi 2 vid. m-kloje, 1958-1960 m. dirbo Kapsuko valstybiniame lėlių teatre, nuo 1958 m. Kauno valstybinio lėlių teatro aktorė. II Baltijos šalių ir Baltarusijos festivalyje apdovanota už Eglės vaidmenį S. Neries poemoje „Eglė Žalčių karalienė".

Regina Čeponienė

1892 06 24 Pilotiškių k., Gudelių vlsč., Marijampolės a. gimė Vincas Mašalaitis – teisininkas, vyriausybės pareigūnas, spaudos bendradarbis, mokėsi Marijampolės gimnazijoje, priklausė slaptai aušrininkų kuopelei. V. Mašalaitis – svarbus Lietuvos okupacijų liudininkas – jis dalyvavo paskutiniuose 1940-06-05 vyriausybės posėdžiuose Prezidentūroje, kai buvo svarstomas sovietų ultimatumas, dalyvavo antinacinėje rezistencijoje – apie tuos metus parašė svarbių atsiminimų, vertinimų, liudijo Č. Kersteno komisijai apie prievartinę Lietuvos okupaciją ir sovietizaciją. Mirė 1975 06 24 JAV.

Vincas Mašalaitis

1937 07 04 Kauknorių k., Lazdijų raj. gimė Elena Rėkaitė-Šergalienė – tautodailininkė, paukščių mezgėja, suvirintoja, dirbo Marijampolės eksperimentinėje statybinių konstrukcijų gamykloje. Surengė keletą personalinių parodų.

1997 liepos mėn. kopdama į Pobeda viršūnę Tian Šanio kalnuose žuvo Giedrė Abraitytė – gydytoja pediatrė, alpinistė. Gimė 1964-01-27 Marijampolėje, 1990 m. baigė Kauno medicinos institutą. Nuo 1990 m. dirbo Kauno klinikų reanimaciniame skyriuje, Aleksoto poliklinikos vaikų gydytoja. Įkopė: 1993m. Į Ušba 4 710 m, Kaukazas; 1996 m. Chan Tengri, 6 995m, Tian Šanis. Nuo 1993 m. buvo Kauno alpinistų

Giedrė Abraitytė

Adomas Dundzila

Knygų bendrovės „Dirva“ knygynas Marijampolėje 1924 m.

1882 07 14 Pranciškavo dv., Jonavo vlsč., Kalvarijos a. gimė Adomas Dundzila – leidėjas, prekybininkas, visuomenės veikėjas, V. Penčylos knygyno Marijampolėje vedėjas, „Dirvos“ bendrovės įkūrėjas. Mirė 1951 07 20 Čikagoje, JAV.

1947 07 16 Marijampolėje gimė Algimantas Gabrys – legendinis Marijampolės futbolo treneris, Marijampolės futbolo patriotas, treniravo ir rungtyniavo „Sūduvos“ komandoje daugiau kaip 40 metų. 2006 m. už nuopelnus miesto futbolui suteiktas „Nusipelniusio marijampoliečio“ vardas.

1857 08 08 Amalviškių k., Padovinio vlsč., Marijampolės a. gimė Laurynas Tercijonas – gydytojas, lietuvių tautinio atgimimo dalyvis, platino draudžiamą spaudą. Žuvo 1908 03 23 Port-Artūro tvirtovėje, Kinijoje.

1907 08 11 Anapilės vienk., Joniškio vlsč., Šiaulių a. gimė Julius Čiūta – pedagogas, kraštotyrininkas, tautosakininkas, visuomenininkas, Rygiškių Jono gimnazijos mokytojas. Mirė 1990 m. Marijampolėje.

1887 08 12 Gudinės k., Javoravo vlsč., Marijampolės a. gimė Juozas Lelešius – kunigas,

Algimantas Gabrys

Julius Čiūta

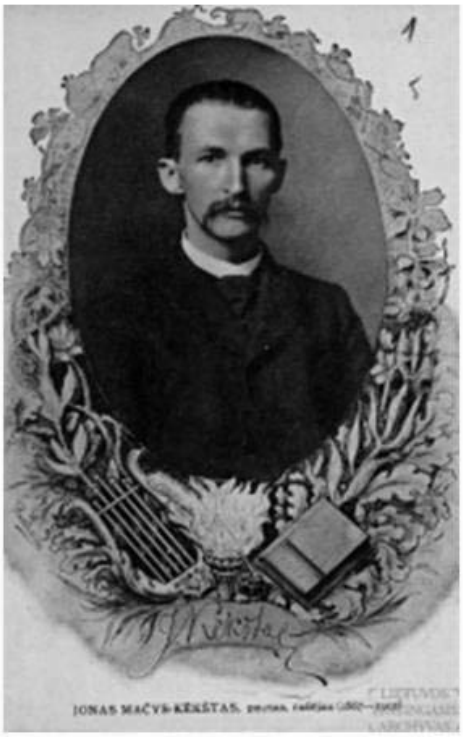

Poetas Jonas Mačys-Kėkštas
Fot. iš: LVA, f. 15808, ap. 2, b. 101, l. 11.

1867 08 17 Ingavangyje, Klebiškio vlsč., Prienų r. gimė Jonas Mačys-Kėkštas – poetas, publicistas, redaktorius, visuomenės veikėjas. Mokėsi Marijampolės gimnazijoje. 1884 m. drauge su Kaziu Griniumi redagavo rankraštinį mokinių laikraštuką „Prieszauszris“. Vėliau bendradarbiavo „Aušroje“, padėjo leisti „Varpą“, „Ūkininką“. Vengdamas arešto už ryšius su knygnešiais, 1900 m. pasitraukė į Tilžę, o iš ten – pas Martyną Jankų į Bitėnus. Gyvendamas Amerikoje, 1901–1902 m. redagavo savaitraštį „Vienybė Lietuvninkų“, rašė į lietuvišką spaudą. 1910 m. išleista poezijos rinktinė „Eilės“. Mirė 1902 12 15 Niujorke, JAV. 1938 m. urna su palaikais atvežta į Lietuvą ir buvo saugoma Kauno karo muziejaus seife. Per karą raktas nuo seifo dingo. Tik atplėšus jį buvo

Teisių fakulteto profesoriai: Augustinas Janulaitis, Antanas Kriščiukaitis, Mykolas Romeris ir Vladas Mačys
Fot. iš: galerija.ktu.lt

1867 09 05 Kazliškių k., Atanavo vlsč., Marijampolės a. gimė Vladas Mačys – teisininkas, teisėtyrininkas procesualistas, varpininkas, visuomenės veikėjas, VDU profesorius. Mirė 1936 02 12 Kaune.

1957 09 05 Dūkšte, Ignalinos r. gimė Vygandas Juodgalvis – istorijos mokslų daktaras, Lietuvos archeologijos draugijos narys. Mokėsi Jono Jablonskio vidurinėje mokykloje 1975 m. baigė Kapsuko Jono Jablonskio vidurinę mokyklą. 1993 m. Lietuvos istorijos institute apsigynė daktaro disertaciją „Užnemunė akmens amžiaus pabaigoje – žalvario amžiaus pradžioje“. Nuo 1997 m. Lietuvos istorijos instituto Archeologijos skyriaus vyresnysis mokslo darbuotojas. Archeologinių tyrimų interesai: Pietų ir Pietvakarių Lietuvos (Užnemunės) akmens ir žalvario amžiai; titnago dirbinių gamybos technika;

1887 09 07 Bliūdžių k., Šunskų vlsč., Marijampolės a. gimė Petras Bliūdžius – gydytojas, visuomenininkas, draudžiamos spaudos platintojas. Mokėsi Marijampolės gimnazijoje. Nuo 1919 m. dirbo Marijampolės ligoninėje, dėstė Rygiškių Jono gimnazijoje higieną. 1923 m. išvyko į Rokiškį. Mirė 1946 03 16 Marijampolėje.

1937 09 12 įvyko Marijampolės apskrities dainų šventė.

1957 09 19 Marijampolėje gimė Ovidijus Vyšniauskas – estrados dainininkas, neretai vadinamas „lietuviškuoju" Joe Cocker. Jo vokalas dar yra lyginamas su Chris Rea, Ryszard Rynkowski ir kitų „gerklingų" vyrų manieromis. Žemas, gilus, smėlinis balsas turtingas įvairiomis intonacijomis, ritmo pajauta. Mokėsi Kapsuko 4-ojoje vidurinėje mokykloje. Pirmasis Lietuvos atstovas „Eurovizijoje". Groja gitara, pianinu, mušamaisiais. Koncertavo vienas arba su grupe Lietuvoje ir užsienyje. Išleido apie dešimt solinių albumų. Autorinių dainų kūrėjas, liaudies dainų aranžuotojas. Jo sukurtas dainas dainuoja tokie atlikėjai kaip Inga Valinskienė, Linas Adomaitis, Irena Starošaitė, Sasha Song ir kiti.

1927 09 21 Kaune gimė Romualdas Lukšas – dailininkas, scenografas. 1950 m. baigė Vilniaus dailės institutą, mokėsi pas Liudą Truikį, Vytautą Palaimą. 1950-1956 m. Klaipėdos dramos teatro, 1956-962 m. Kapsuko dramos teatro vyr. dailininkas. 1963-1990 m. dirbo Lietuvos radijo ir televizijos komitete, 1968-1984 m. Lietuvos televizijos vyr. dailininkas, 1984-1990 m. kūrybinio susivienijimo „Telefilmas" dailininkas. 1995-2002 m. dėstė Vilniaus pedagoginiame universitete. Trijų meno kūrėjų organizacijų (Lietuvos dailininkų sąjungos, Teatro sąjungos, Kinematografininkų sąjungos) narys. Už

Romualdas Lukšas
Fot. iš: www.lrt.lt/naujienos

V. Hugo „Marija Tiudor". K. Binkio „Atžalynas". Dailininkas Romualdas Lukšas, Marijampolės dramos teatras, 1962m.

1907 09 24 Marijampolėje gimė Nikolajus Milenskis – nusipelnęs inžinierius mechanikas, šiluminės fizikos tyrimų Lietuvoje pradininkas, docentas. 1927 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją. Tais pačiais metais įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto Gamtos ir matematikos fakulteto fizikos matematikos skyrių. 1931 m., grįžo į Marijampolę, mokytojavo Rygiškių Jono gimnazijoje ir mokytojų seminarijoje, dirbo projektuotoju įvairiose statybos ir mechanikos organizacijose. 1937 m. grįžo į universitetą tęsti studijų. 1943 m. baigė Vytauto Didžiojo universitetą, nuo 1944 m. Vytauto Didžiojo universiteto dėstytojas, 1947-1966 m. – Mechanikos fakulteto dekanas, 1951-1974 m. Kauno politechnikos instituto Šiluminės energetikos katedros vedėjas, nuo 1948 m. docentas. Mirė 1990 05 28 Kaune.

Nikolajus Milenskis
Fot. iš: galerija.ktu.lt

1887 09 27 Paryžiuje (Prancūzija) mirė Mikalojus Akelaitis – aušrininkas, prozininkas, publicistas, kalbininkas, vienas iš lietuvių didaktinės literatūros kūrėjų. Gimė 1829 12 05 Čiuoderiškėse, Marijampolės sav. Mokėsi Marijampolės progimnazijoje. Mirus motinai mokslus teko nutraukti, po to dirbo mokytoju dvaruose. Turėjo fenomenalią atmintį, mokėjo kelias užsienio kalbas. Parengė elementorių, lenkų kalba parašė lietuvių kalbos gramatiką, į lenkų kalbą išvertė K. Donelaičio „Metus“, rinko lietuvių tautosaką, rengė lietuvių – lenkų kalbų žodyną, sukūrė keletą technikos, gramatikos terminų (pvz. žodynas), lenkų kalba parašė 387 psl. darbą Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės aprašymas (šio veikalo sukūrimo data ir likimas nežinomi). Rinko medžiagą dideliam lietuvių kalbos žodynui. Aktyviai dalyvavo 1863 m. sukilime, buvo paskirtas Augustavo (Užnemunės) vaivadijos komisaro padėjėju. Emigravo į Prancūziją, kur vedė prancūzę, susilaukė trijų vaikų. Mirė palikęs šeimą skurde.

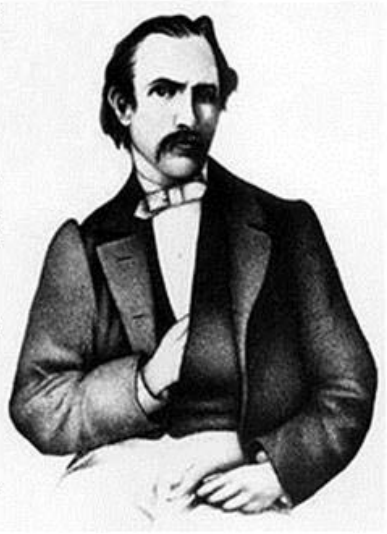

Mikalojus Akelaitis

1847 10 02 Gavaltuvos k., Sasnavos vlsč., Marijampolės a. gimė Mykolas Ališauskas – kunigas, draudžiamos spaudos platintojas. Mirė 1875 07 08 Pilviškiuose, Vilkaviškio a.

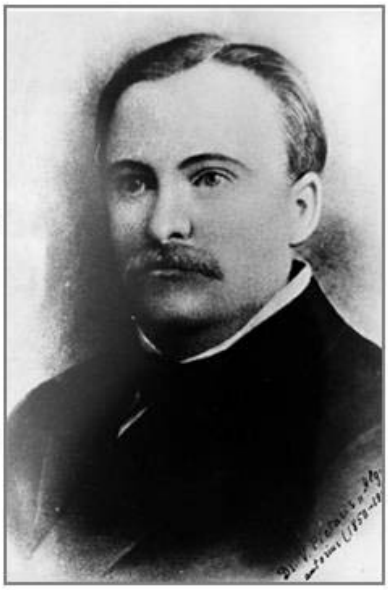

Vincas Pietaris

1902 10 03 Žiūrų-Gudelių k., Vilkaviškio raj. gimė Vincas Pietaris – gydytojas, rašytojas, pirmojo lietuviško istorinio romano „Algimantas“ autorius. Mirė 1902 10 03, Ustiužnoje,

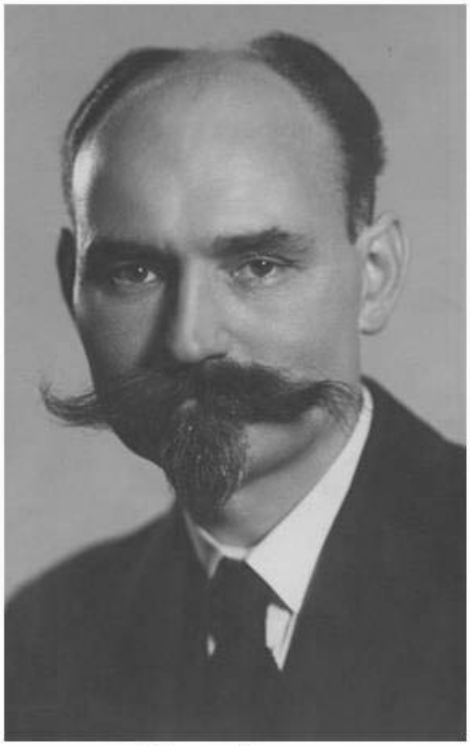

Adomas Lastas

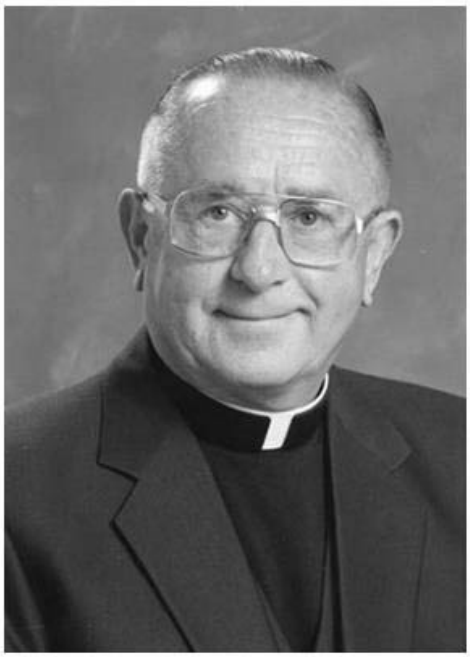

Vincas Jonas Bartuška

Fot. V. Baranauskas

Infulato Vinco Jono Bartuškos kapas

1867 10 07 Šunskų k., Marijampolės a. gimė Antanas Civinskas – kunigas, teologijos mokslų daktaras, profesorius, Tautinio sąjūdžio veikėjas, publicistas, „Šaltinio" redaktorius, mokėsi Šunskų pradinėje mokykloje, Marijampolės gimnazijoje. Mirė 1913 04 24 Marijampolėje, palaidotas senosiose Marijampolės kapinėse.

1887 10 18 Išlandžių k., Krosnos vlsč. (dabar Liudvinavo sen.), Marijampolės a. gimė Adomas Lastas (Lastauskas) – poetas, pedagogas, 1918-1922 m. mokytojavo Marijampolės gimnazijoje. Mirė 1961 01 18 Kaune.

1917 10 21 Kazliškių k., Marijampolės a. gimė Vincas Jonas Bartuška – kunigas monsinjoras, teologijos mokslų habilituotas daktaras, licenciatas, profesorius, apaštališkas protonotaras, Lietuvos katalikų mokslų akademijos narys, buvo Marijampolės Šv. Vincento bažnyčios kunigas. 1935 m. baigė Rygiškių Jono gimnaziją, 1942 m. įšventintas į kunigus, 1944 m. pasitraukė į Vokietiją. Studijavo Grigaliaus universitete, 1948 m. gavo kanonų teisės daktaro laipsnį. Išvyko į JAV, dirbo San Diego vyskupijos kurijoje, dėstė moralinę teologiją ir kanonų teisę kunigų seminarijoje, buvo jos vicerektoriumi. Nuo 1957 m. iki 1979 m. dėstė Niujorko Manheteno kolegijoje. 1993 m. sugrįžo į Lietuvą ir apsigyveno Marijampolėje, buvo paskirtas Vilkaviškio vyskupo generalvikaru. Tapęs Šv. Vincento Pauliečio bažnyčios rezidentu, savo lėšomis rėmė bažnyčios rekonstrukciją, šventoriaus įrengimą ir klebonijos statybą. Jo paramos dėka bažnyčios šventorių papuošė Julius Narušio skulptūra „Pieta". Mirė 2010 04 29, palaidotas Šv. Vincento Pauliečio bažnyčios šventoriuje.

1872 11 04 Stebuliškių k., Liudvinavo vlsč., Marijampolės a. gimė Andrius Matulaitis – knygnešys, literatas, „Artojo" ir „Sietyno" draugijų

A. Burlėga, G. Žibūda, V. Ražaitis, G. Janušauskas LTOK atkuriamajame suvažiavime 1988 m.

1907 11 09 Sasnavoje, Marijampolės a. gimė Viktoras Ražaitis – statybos inžinierius, docentas. Mokėsi Rygiškių Jono gimnazijoje, dėstė Kauno universitete ir Kauno politechnikos institute. Marijampolės dramos teatro konstrukcijos autorius. Buvo puikus sportininkas, ieties metikas, dalyvavo 1928 m. Amsterdamo olimpinėse

1877 11 12 Bevardiškių k., Padovio vlsč., Marijampolės a. gimė Antanas Vokietaitis – pedagogas, chorvedys, visuomenininkas. Mokėsi Veiverių mokytojų seminarijoje, mokytojavo Lenkijoje. Žagarės pradžios mokyklos mokytojas. Žagarėje įkūrė meteorologijos stotį, kurios stebėjimų duomenis reguliariai siuntinėjo į Peterburgą. Suorganizavo vaikų ir suaugusiųjų chorus, rengė spektaklius. Nuo 1913 m. buvo Vyriausiosios fizikos observatorijos Peterburge korespondentas. Pirmojo pasaulinio karo metais mobilizuotas į Rusijos kariuomenę. 1918–1919 m. Rietavo progimnazijos mokytojas. 1919—

Antanas Vokietaitis

1938–1940 m. ir 1941–1944 m. pirmasis Ukmergės mokytojų seminarijos direktorius. Daugiau kaip dešimtmetį vadovavo pedagoginiams kursams. 1989 m. Kauno Žaliakalnyje prie A. Vokietaičio gyvenamo namo (Kalniečių g. 78) atidengta memorialinė lenta, gatvė pavadinta brolių Antano ir Juozo Vokietaičių vardu. Mirė 1950 11 19 Kaune, palaidotas

Albinas Kuncevičius
Fot. iš: www.if.vu.lt

Senųjų Trakų piliavietė
Fot. iš: ww.seniejitrakai.lt

1877 11 20 Liudvinave, Marijampolės a. gimė Vasiliauskas Mečislovas – pedagogas, lietuviškos spaudos platintojas, vadovėlių autorius, spaudos bendradarbis. Mirė 1957 05 19 Stačiūnų k., Pakruojo raj.

1957 11 05 Marijampolėje gimė Albinas Kuncevičius – istorikas, archeologas, humanitarinių mokslų daktaras, VU docentas, mokėsi Jono Jablonskio vid. mokykloje. Tyrimų sritis – Lietuvos viduramžių archeologija. Svarbiausi archeologiniai tyrinėjimai - Senųjų Trakų piliavietė, kur buvo surasta ir tyrinėta iki tol nežinoma Kęstučio pilis, buvusi Vytauto gimtinė, Baltadvario piliavietė (Molėtų raj.), kur buvusi bastioninė pilis, siejama su Giedraičių gimine, Napoleono karių masinė kapavietė Vilniuje, I-ojo pasaulinio karo vokiečių masinė kapavietė Panevėžyje, nuo 2003 m. tyrinėjama Dubingių piliavietę Molėtų raj., kur ištirta buvusios Radvilų bažnyčios ir jų buvusių rūmų vieta bei surasti ir atpažinti Radvilų giminės palaidojimai, atkasti Radvilų rūmai. 2009 m. už Dubingių piliavietės ir Radvilų kapavietės kompleksinius tyrimus (2003-2009 m.), atliktų tyrimų sklaidą visuomenei ir kolektyvinę mokslinę monografiją „Radvilų tėvonija Dubingiuose“ skirta Nacionalinė mokslo pažangos premija.

1957 11 09 Marijampolėje gimė Zenonas Nekrošius – fotomenininkas, nuo 1989 m. Lietuvos fotomenininkų sąjungos narys. Baigė Marijampolės Jono Totoraičio vid. mokyklą, Vilniaus technologijos technikumą, įgijo fototechniko specialybę. 1989-1994 m.

Zenonas Nekrošius ir jo 1998-1991 m. Atgimimo fotografijos
Foto iš: www.lrs.lt

Marijampolėje 1921 m. Iš kairės: Andriejus Cikota, Jurgis Kracnickas, Vincentas Borisevičius, Antanas Dailydė ir Antanas Dailydė

Vyskupas Vincentas Borisevičius

Šachmatininkas Juozas Mozūraitis su dukra poete ir žurnaliste Perpetua Dumšiene

Fot. R. Linionis

1887 11 23 Bebrininkų k., Paežerių vlsč., Vilkaviškio a. gimė Vincentas Borisevičius – vyskupas, kandidatas į palaimintuosius, visuomenės veikėjas. Mokėsi Šunskų pradžios mokykloje, Peterburgo Šv. Kotrynos gimnazijoje, Seinų kunigų seminarijoje. Baigęs studijas išsiųstas tęsti mokslus į Friburgo universitetą Šveicarijoje. 1910 m. gavo licensiato laipsnį. Grįžęs į Lietuvą paskirtas dirbti Kalvarijos parapijos vikaru. Pirmojo pasaulinio karo metais buvo priverstas pasitraukti į Rusiją, išeivijoje dirbo pastoracinį darbą su kitais lietuvių pabėgėliais. 1918 m. grįžo į Lietuvą ir iškart paskirtas Marijampolės gimnazijos kapelionu, buvo Marijampolės miesto valdybos narys. 1922-1926 m. Seinų kunigų seminarijos profesorius, dėstė moralinę ir pastoralinę teologiją. 1926 m. atvyko į Telšius, o 1927 m. įsteigus Telšių kunigų seminariją, tapo jos rektoriumi. 1940 m. pašventintas vyskupu. Sovietams okupavus Lietuvą pasisakė prieš bažnyčios persekiojimą. 1946 m. suimtas, kalintas ir kankintas, galiausiai nuteistas mirti. 1946 11 18 sušaudytas ir užkastas Tuskulėnuose. 1999 m. rugsėjo mėn. vyskupo palaikai surasti ir perkelti į Telšių katedros kriptą.

1907 11 23 Prienlaukio k., Prienų vlsč., Marijampolės a. gimė Juozas Mozūraitis – šachmatininkas, buhalteris,

Justinas Pilyponis (sėdi ant mašinos priekio pirmas iš dešinės) tarp Marijampolės a., Želsvos girininkijos darbuotojų. Fot. iš: www.limis.lt

1907 11 24 Kertauninkų k., Žoiežmarių vlsč., Trakų a. gimė Justinas Pilyponis – prozininkas, nuotykinės, detektyvinės ir fantastikos žanro lietuvių literatūros pradininkas. Dirbo įvairiose Marijampolės, Kėdainių ir Kaišiadorių apskričių miškų urėdijose. Pirmoji rašytojo publikacija buvo apsakymas, 1927 m. išspausdintas „Šaltinyje“. Po to viena po kitos pasipylė jo knygos: „Kelionė aplink Lietuvą per 80 dienų“ (1928 m.), „Klubas nepatenkintų žmonomis“ (1929 m.), „Juodoji kaukė“ (1929 m.), „Kamera 5 N“ (1930 m.), „Iš mano raisto“ (1930 m.), „Antrasis pasaulio tvanas“ (1930-1934 m.), „Amžinas Žydas Kaune“ (1934 m.), „Kaukolė žalsvame čemodane“ (1934 m.), „Kunigaikštis be praeities“ (1936 m.), „S.O.S. 123 oro eskadrilė“ (1936 m.), „Keturių brangakmenių grobikas“ (1937 m.), „Raudonosios komisarės meilė“ (1938 m.), „Vampyras iš Brijači

Lelešius Justinas (Grafas)

1917 11 24 Navasodų k., Igliškėlių vlsč., Marijampolės a. gimė Lelešius Justinas (Grafas) – kunigas, Tauro apygardos partizanų kapelionas. Po mirties suteiktas 1997 m. majoro laipsnis ir 1998 m. apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro didžiuoju kryžiumi. Žuvo išduotas su Birutės rinktinės štabo pareigūnais 1947 09 24 Valaičių k., Veiverių valsč. Jų kūnai buvo užkasti žvyrduobėje, 1991 m. palaikai palaidoti toje vietoje įrengtame Skriaudžių Skausmo kalnelyje.

1887 11 25 Kybartuose gimė Albinas Iešmanta – pedagogas, literatūros tyrinėtojas, chorvedys, 1910 07 17 Marijampolėje jo iniciatyva pastatyta M. Petrausko

Kęstučio Subačiaus knygos

Kęstutis Subačius

Simonas Norkus-Narkevičius

1937 12 01 Lazdijuose gimė Kęstutis Subačius – visuomenės ir kultūros veikėjas, kraštotyrininkas, knygų apie Marijampolės ir Sūduvos praeitį autorius, 1977-1990 m. Kapsuko LDT Vykdomojo komiteto pirmininkas.

1842 12 14 Santakos k., Kalvarijos vlsč., Marijampolės a. gimė Simonas Norkus-Narkevičius – poetas, vertėjas, 1863 m. sukilimo dalyvis, lietuviškos spaudos platintojas.

Atminimo lenta ant prezidento Kazio Griniaus memorialinio muziejaus
Šiame name, Bažnyčios g., būsimasis prezidentas gyveno 1904-1914 m.

Marijampolės miesto herbas

1997 11 16 Marijampolėje (Bažnyčios g. 23) atidarytas Lietuvos prezidento dr. Kazio Griniaus memorialinis muziejus.

1997 11 18 Lietuvos Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas patvirtino Marijampolės herbą. Herbo etalono autorius – Raimondas Miknevičius.

1872 12 24 Bliuviškio k., Griškabūdžio vlsč., Šakių a. gimė Jonas Totoraitis – kunigas marijonas, istorijos mokslų daktaras, profesorius, „Sūduvos-Suvalkijos istorijos" autorius, mokėsi Marijampolės gimnazijoje. Mirė 1941 06

Jonas Totoraitis

Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos tinklalapyje www.marvb.lt skiltyje „Mano kraštas" rasite

BIBLIOTEKOS ISTORIJA

Virtuali paroda, skirta Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos 95-mečiui

TRISPALVĖ VIRŠ MIESTO

Virtuali paroda, skirta Marijampolės atgimimo fotografijai

KARALIUS LIETUVIŠKASIS

— Petras Kriaučiūnas —

LIETUVIŲ TAUTINIO ATGIMIMO SŪDUVOJE PRADININKAS

Pristatome virtualią parodą, skirtą žymiam Sūduvos tautinio atgimimo žadintojui, pedagogui, kalbininkui Petrui Kriaučiūnui. Šios parodos tikslas, pasitelkiant skaitmenines nūdienos galimybes, supažindinti visuomenę su įvairiapuse P. Kriaučiūno asmenybe, rankraštiniu, kūrybiniu palikimu, unikalia medžiaga, saugoma Marijampolės Petro Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje bei

„SIETYNO“ DRAUGIJA IR MARIJAMPOLĖS KRAŠTO KNYGNEŠIAI

Knygnešystė – unikalus reiškinys pasaulio istorijoje. Sūduva ir jos centras Marijampolė dėl artimos kaimynystės su Rytprūsiais bei palankių istorinių kultūrinių aplinkybių buvo svarbus knygnešystės centras. Čia veikė dvi galingos „Sietyno“ ir „Artojų“ knygnešių draugijos. Paroda parengta 2013 m. kovo 1-2 d. Vilniuje, vykusioms Suvalkiečių dienoms ir demonstruota Vilniaus mokytojų namuose, renginyje - „Sūduva – knygnešystės centras: V. Kudirka, „Sietyno“ draugija”. Parodoje pateikti dokumentai ir fotografijos iš Dalios Giniuvienės kraštotyrinio darbo „Marijampolės knygnešiai artimųjų prisiminimuose“, Justino Sajausko, Stanislovo Sajausko bei knygnešių palikuonių asmeninių

PRAEITIS. DABARTIS. ATEITIS.

„Praeitis. Dabartis. Ateitis.“ – tai virtuali paroda, apjungusi parodų ciklą, skirtą Marijampolės miestui. Miestui užfiksuotam juodai baltoje, laiko nuauksintoje fotografijoje, miestui, jau prarastam ir nepažystamam, miestui, visiems mums brangiam, atgimusiam po daugybės netekčių ir

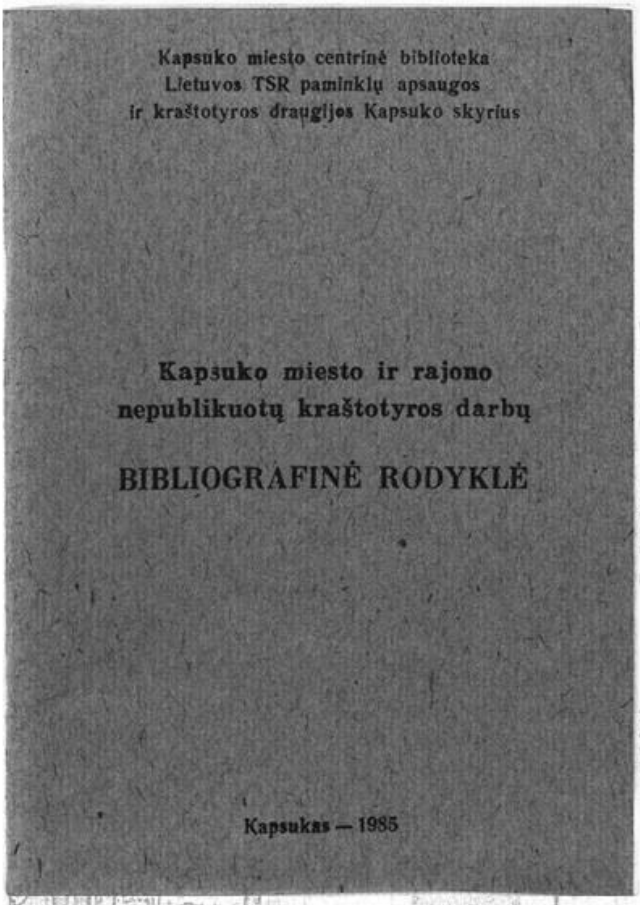

KAPSUKO MIESTO IR RAJONO NEPUBLIKUOTŲ KRAŠTOTYROS DARBŲ BIBLIOGRAFIN1985 M.

Kapsuko [Marijampolės] miesto centrinė biblioteka (Dalia Giniuvienė) ir Lietuvos TSR paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos Kapsuko skyrius (Danutė Straigienė) parengė „Kapsuko miesto ir rajono nepublikuotų kraštotyros darbų bibliografinę rodyklę“, aprėpiančią keliolikos metų kraštotyrinio darbo rezultatus. Leidinyje neišvengta sovietinės ideologijos primestų temų, tačiau už tam laikui privalomų formuluočių slepiasi daug vertingos informacijos, naudingos šių

MARIJAMPOLĖS PETRO KRIAUČIŪNO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOJE IR JOS FILIALUOSE SAUGOMI NEPUBLIKUOTI KRAŠTOTYROS DARBAI.

Bibliografiniame sąraše pateikiami Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos filialuose ir Krašto fonde saugomi kraštotyros, diplominiai darbai, prisiminimai, literatūrinė kūryba. Didžiąją dalį darbų, saugomų Marijampolės savivaldybės viešosiose bibliotekose, parengė bibliotekininkai. Kitą autorių grupė – bibliotekos aptarnaujamoje teritorijoje esančių organizacijų darbuotojai bei privatūs asmenys. Sąrašas suskirstytas temomis.Temos (skyriaus) viduje – pagal abėcėlę. Apraše nurodoma vieta, kur saugomas darbas. Ateityje šis sąrašas bus papildomas naujomis pozicijomis, redaguojamas, kai kurios darbus numatyta suskaitmeninti.
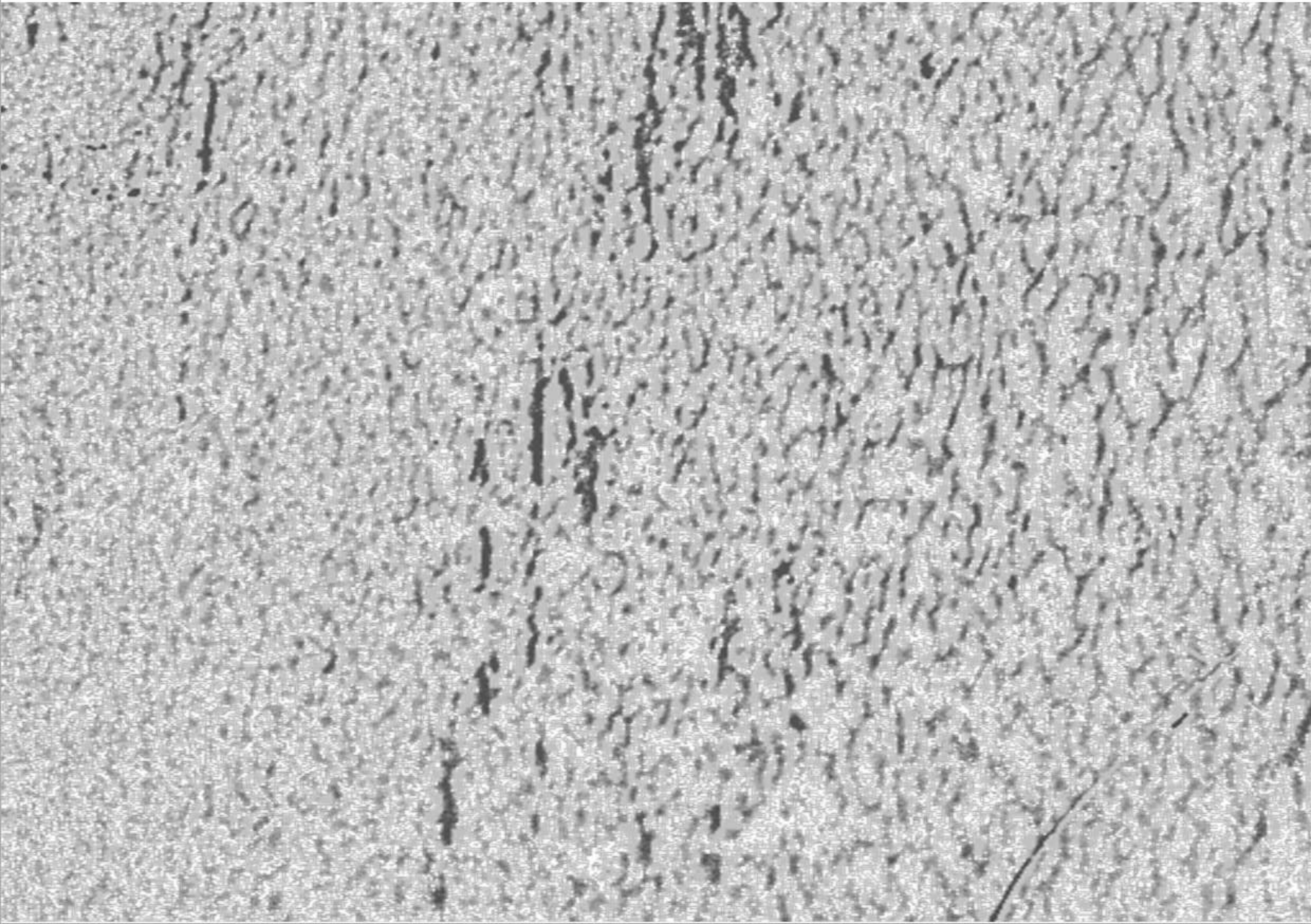
Bibliografiniame sąraše pateikiami Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos filialuose ir Krašto fonde saugomi kraštotyros, diplominiai darbai, prisiminimai, literatūrinė kūryba. Didžiąją dalį darbų, saugomų Marijampolės